ۇلكەن سناقتا تولىمدى جاۋاپ بەرەيىك

(باسى 1 ـ بەتتە)

بارشا ھەدەۋ قىزمەتكەرلەرى "ەڭبەگى ەرەن ۇلەسكەرلەر".

"ءتوراعا شي جينپيڭنىڭ كەلگەننەن، مەن پارتيا ورتالىق كوميتەتى مەن بۇكىل ەل حالقىنىڭ بىزبەن برگە ەكەنىن تەرەڭ سەزىندىم!" حوشنىشان شيپاحاناسى سالماقتى ناۋقاستار مەديتسينالىق 1 ـ ءبولىمىنىڭ سەسترالار باستىعى چىن جيڭ كوكتەم مەرەكەسىنە قاراعان تۇندە ۋحانعا كومەككە كەلگەننەن قازىرگە دەيىن، وسى قاھارمان قالادا ءۇرتسى 40 كۇننەن استام ۋاقىت كۇرەس جاسادى. ول جاۋىنگەر سەرىكتەرىمەن بىرگە كاسىپتىك قۇتقارۋ ـ ەمدەۋ قىزمەتىن ارقالاپ قانا قالماستان، ناۋقاستاردى تۇرمىستىق جاقتان كۇتىمدەۋ، ناۋقاس رايونىن زارارسىزداندىرۋ قىزمەتىنە جاۋاپتى بولدى.

ولمەنەن تايسالمادى، بوداۋ بەرۋمەن ساناسپادى. چىن جيڭ بىلاي دەدى: "مەملەكەت مەن پارتيا ورتالىق كوميتەتى مەن بۇكىل ەل حالىق قاجەت ەتكەن كەزدە، ءبىز جاۋىنگەرلىك جاۋاپكەرشىلىگىمىزدى ارقالاپ، مەديتسينالىق كاسىپتىك تەحنيكامىزبەن مەملەكەتتىك ءۇمىتىن اقتاۋىمىز كەرەك! ەندىگى قىزمەت بارىسىندا، ءبىز ۇزدىكسىز ءتوراعا شي جينپيڭنىڭ بۇيرىقتارىن ورىنداپ، ناۋقاس رايونىن زارارسىزداندىرۋ قىزمەتىنە جاۋاپتى بولدى.

ولمەنەن تايسالمادى، بوداۋ بەرۋمەن ساناسپادى. چىن جيڭ بىلاي دەدى: "مەملەكەت پەن حالىق قاجەت ەتكەن كەزدە، ءبىز جاۋىنگەرلىك جاۋاپكەرشىلىگىمىزدى ارقالاپ، مەديتسينالىق كاسىپتىك تەحنيكامىزبەن مەملەكەتتىك ءۇمىتىن اقتاۋىمىز كەرەك! ەندىگى قىزمەت بارىسىندا، ءبىز ۇزدىكسىز ءتوراعا شي جينپيڭنىڭ بۇيرىقتارىن ورىنداپ، ناۋقاس رايونىن زارارسىزداندىرۋ قىزمەتىنە جاۋاپتى بولدى.

"جاۋاپكەرشىلىك ارقالايتىن باتىلدىقتى، عىلمي ساقاناتىن ـ تىزگىندەيتىن پاراسات، ءبىر تۇتاس جوسپارلاپ تەگىس ەمان بەرەتىن ويدى، ۇيمداستىرىپ اتقارا-تىن قابىلەتتى شىنقتىرامىز"

"ندەتكە قارسى اتتانۋدىڭ ەكى شەبى بار، ءبىرى، شيپاحانانىڭ جارالعا مەدەت، اجالعا اراشاشى بولۋ شەبى، ەندى ءبىرى، الدىمەتتىك اۋماقتىڭ ساقاتانۋ ـ تىزگىندەۋ شەبى". ـــ ۋحان دۇڭحۇ كورونىس ەڭىرىن باسقارۋ كوميتەتىنەن دۇڭحۇشينچىڭ الدىمەتتىك اۋماعىنا تۇسكەن پارتيالى كادر جيا چىگيۋان باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ اينتان وسى سوزدەن تەرەڭ اسەر الپتى. "باس شۇجيدىڭ الدىمەتتىك اۋماق قىزمەتىنىڭ ماگىزدىلعىن باسا دارىپتەۋى ءوز قىزمەتىمنىڭ ەمانىن سەزىندىردى". جيا چىگيۋان بىلاي دەدى: مۇنان بىلاي الدىمەتتىك اۋماق تۇرعىندارىنا اناۋرلىم ىرىقتىلىقپەن ويداعىداي قىزمەت وتەيمىن، دۇماندى ۋحانىنىڭ كۇنى بۇرىن قالپىنا كەلۋىن ءۇمىت ەتەمىن.

ندەتتەن ساقاتانۋ ـ تىزگىندەۋ توسقاۋىل شايقاسسىز جەڭسكە جەتۋدىڭ ءتۇينى "ساقاتانۋدا".

بەيجيڭ قالاسى شىڭىڭ رايونى داشلار ەمالسى بەيجيڭ قالاسىنىڭ كىندىك رايونىنا ورنالاسقان، قاراستى اۋماقتا ايگىلى مادەنيەت سايالىق رايونى دا، جان سانى ەبىرشاما ءجيى قونىس رايونى دا بار. ندەت تۇلعانان بەرى، رايوننان تۇمەنگە تۇسكەن كادرلار، مالدەن تۇمەنگە تۇسكەن كادرلار، پارتيالى ەردكتىلەر قاتارلىلاردان ورتاق ۇيمداسقان مىڭ ادامعا جۋىق ءبىرىنشى شەپ ساقاتانۋ ـ تىزگىندەۋ قوسىنى الدىمەتتىك اۋماق تۇرعىندارىنا زات جەتكىزىپ بەرۋمەن باستان ـ اياق ابىگەر بولدى. "وسىندا تۇڭىپ، وسىندا ەرجەتتىم، ۋحانىنىڭ جاستارى وسى كەزدە الدەقالاي شىعۇلارى كەرەك. باس شۇجيدىڭ كەلۋى سوڭىنا دەيىن كۇرەسۋ بەكىمەدى نەعايتا ءتۇستى. مەن الدىمەتتىك اۋماق تىڭ ورنالاسترۇنا ۇزدىكسىز بويسۇنىپ، ەردكتى قىزمەت وتەۋدى جاقسى دەستەپ، حۇبەيدى قورعاۋ شايقاسسىندا، ۋحاندى قورعاۋ شايقاسسىندا جەڭسكە جەتۋدە ءبىر كىسىلىك وكپە قابىنۋ ندەتتەنمەن ساقاتانۋ ـ تىزگىندەۋ ـــ جونگە سالۋ جۇيەسى مەن جونگە سالۋ قابىلەتتەنە دەگەن ءبىر رەتكى ۇلكەن سناق، تاجىريبە دە توپتادىق، ساباق تا قابىلدادىق.

باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ ماگىزدى سوزىنەن شاڭحاي حۋاڭپۋ رايونى نانجيڭ دۇڭلۋ ءمالى باسقارمالسنىڭ ورنباسار مەڭگەرۋشىسى يۋان دىڭچۇان ارقالاعان ماگىزدى مندەتىن تەرەڭ سەزىندى. "بۇل رەتكى ندەت الدىمەتتىك اۋماقتىڭ جونگە سالۋ قابىلەتى، كۇندەلىكتى قىزمەت نەگىزى، كادرلار قوسىنىڭ جاۋىنگەرلىك قۇاتى جونىنەن دە ءبىر رەتكى قاتاڭ سىن جانە تەرەڭ تەكسەرۋ بولدى. ماڭلمىزدە كونە، بايىرعى شاعىن رايوندار كوپ، شاڭحايعا قايتقاندايدان ءۇيدى جالعا الۋشىلار كوپ، جلبجمالى ادامدار كوپ، الدىمەتتىك اۋماقتىڭ ساقاتانۋ ـ تىزگىندەۋ مندەتى ەرەكشە اۋىر بولدى. ءبىز الدىمەتتىك اۋماقتىڭ ساقاتانۋ ـ تىزگىندەۋ شارالسىن ءاربىر بۇنعا دەيىن تياناقتاندىرىپ، تۇكپىر ـ تۇكپىرىن قالدىرماي، قىزمەتتى تەڭگەلتپەي، ونان ارى جىنتەكتەي دەستەپ، كەيبىر ءالسىز بۇنداردى ويداعىداي تولقتاپ، ويداعىداي وڭاپ، وسى رەتكى ۇلكەن سناقتا تولىمدى جاۋاپ بەرۋگە كۇش سالامىز"، ـ دەدى يۋان دىڭچۇان.

"سەنىمدى بەكەمدەپ، جۇرت كوڭىلىن جادىراتىپ، حالىق تىلەگىن ۇيستىرامىز"

باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ الدىمەتتىك اۋماقتىڭ ساقشى دەستەرى بولمىنە كەلگەن كەزىن ەسىنە العاندا، ۋحان دۇڭحۇشينچىڭ الدىمەتتىك اۋماعىنىڭ حالىق ساقشىسى لي دىڭجۇن مىنالاردى ءبىلدىردى: "باس شۇجي نەگىزگى ساتتىدا حالىق ساقشىلارىنىڭ قىزمەتى مەن تۇرمىسنا ەرەكشە كوڭىل ءبولدى. باس شۇجيدىڭ ءسوزىن ەستىگەننەن كەيىن، جاۋاپكەرشىلىگىمىزدىڭ سالماقتى ەكەنىن اناۋرلىم سەزىندىك. الدىمەتتىك اۋماق ـــ ندەتتەن ساقاتانۋ ـ تىزگىندەۋدىڭ ەڭ الدىڭعى شەبى، ءبىز ۇزدىكسىز زاڭ بويىنشا ساقاتانۋ ـ تىزگىندەپ، الدىمەتتىك اۋماق شارالارىن تياناقتاندىرۋعا كەپىلدىك ەتەمىز".

ندەت تۇلعانان بەرى، دۇڭحۇشينچىڭ الدىمەتتىك اۋماعىندا ەردكتى بولعان 90 ـ جىلدارداڭ تۇلەگى حۋاڭ يىڭ الدىمەتتىك اۋماق تۇرعىندارىنا زات جەتكىزىپ بەرۋمەن باستان ـ اياق ابىگەر بولدى. "وسىندا تۇڭىپ، وسىندا ەرجەتتىم، ۋحانىنىڭ جاستارى وسى كەزدە الدەقالاي شىعۇلارى كەرەك. باس شۇجيدىڭ كەلۋى سوڭىنا دەيىن كۇرەسۋ بەكىمەدى نەعايتا ءتۇستى. مەن الدىمەتتىك اۋماق تىڭ ورنالاسترۇنا ۇزدىكسىز بويسۇنىپ، ەردكتى قىزمەت وتەۋدى جاقسى دەستەپ، حۇبەيدى قورعاۋ شايقاسسىندا، ۋحاندى قورعاۋ شايقاسسىندا جەڭسكە جەتۋدە ءبىر كىسىلىك شەعىندى تولقتاپ، ندەت اقساتقان ۋاقىتتى ۇتىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ مندەتىن جوعارى ساپامەن ورىنداۋعا كەپىلدىك ەتەمىز.

پارتيا 18 ـ قۇرىلتايىنان بەرى، شي جينپيڭ جولداستى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ پارەھندى باسشىلىعىندا، رايونمىزدىڭ ءار داڭەجەلى ءارقايسى تاراۋلارى قيىندىقتاردى جەڭىپ، قىزمەتتى تەڭگەلتپەي دەستەپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋدىڭ دۇرىس بەتالىسى مەن تاماشا اۋقىمىن ساقتادى: كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ ەلەۋلى كەزەڭدىك تابىستارعا قول جەتكىزىپ، وڭىرلىك تۇتاس تۇلعالىق كەدەيلىكتى شەشىپ، شەشۇشى سيپاتتى قادام تاستاپ، "ەكىدەن تارىقپىراۋ، ءۇشتى قامتاماسىز ەتۇدەگى" كورنەكتى ماسەلەلەردى نەگىزىنەن شەشىپ، كەدەي بۇقارانىڭ كىرىسى بارىنشا ارتىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ ءتۇزىم جۇيەسى اناۋرلىم تولىسىپ، تۇلعالانىپ، كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ سالاسىندا ستيل جانە قابىلەتتى سىستەما قالىپتاستىرىلىپ، ارىلتۇدان قامال الۋ شايقاسى ءبىر قاتار ماڭىزدى جەتىستىكتەرگە قول جەتكىزدى. ءبىر قاتار كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ ايماقتارى ەكونوميكالىق قۇرىلىمىن ءتۇبىرلى وڭتايلاندىرىپ، ەكونوميكالىق ورنىقتىلىق بارىسىندا جاقسارۋ، ۇزاق ۋاقىت جاقسارۋ نەگىزگى جاعدايىنا نەپىل جاساماعان. ندەتتەن ساقاتانۋ ـ تىزگىندەۋدى كۇشەيتۋ العى شارتىندا، پارىقتى تاكتيكالار قولدانىپ، وڭىرگە، داڭەجەگە ءبولىپ، تۇرگە، ۋاقىتقا ايىرىپ، شارتتى تۇردە جۇمىستى، ءوندىرىستى قالپىنا كەلتىرۋدى لايىقتى ۋاقىتتا دەسكە قوسۋ كەرەك. مەملەكەت شعارعان ءبىر قىدىرۋ قولداۋ ساياساتتارىن تياناقتاندىرىپ، ناقتىلاپ، كاسىپورىندارعا كومەكتەسۋ، جۇمىس ورىندارىن ورنىقتىرۋ، جۇمىستانۋدى كەڭەيتۋ سياقتى قىزمەتتەردى باعىتتامالى تۇردە ورىستەتىپ، "التىنى ورنىقتىرۋ" شارالارىن كۇشەيتىپ، كوكتەمگى ەگىس ءوندىرىسى، شارۋالاردى جۇمىستاندىرىپ كىرىسىن ارتتىرۋ سياقتى قىزمەتتەردى باعىتتاعان ارىلتۇدان قامال الۋدىڭ ءتۇرلى مىندەتتەردى ءبىر تۇتاس جوسپارلاي ويداعىداي يگەرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋدىڭ ءتۇرلى مىندەتتەرىن باتىل، ويداعىداي يگەرۋ كەرەك. ءبىز ۇزدىكسىز ءتۇسىنىك بەرىپ، ءتۇرلى دەڭگەيلەردەگى كادرلار مەن ءتۇرلى سالالاردىڭ ماماندارىنىڭ ءبىرىگىپ ءىس ىستەۋىن ۇيىمداستىرىپ، ءتۇرلى ورىندار مەن ءتۇرلى سالالاردىڭ ءتۇرلى ماسەلەلەرىن ءتۇبىرلى شەشۋگە كۇش سال